

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی زابل

پایان نامه

برای دریافت درجه دکتراى عمومى

موضوع:

بررسی وضعیت تغذیه ای در کودکان زیر ۵ سال بستری در بیمارستان های آموزشی زابل در سال ۱۳۸۹

استاد راهنما:

دکتر محمدحسن محمدى

استاد مشاور و مشاور آمار:

مهندس عباسعلی رضائى

نگارش:

بهار نوری رحمت آبادی

خلاصه:

مقدمه: شیوع سوء تغذیه در کودکان بستری در بیمارستان هنوز به طور قابل توجهی بالا است. این در حالی است که اطلاعات آماری کافی در این باب وجود ندارد، لذا این مطالعه با هدف تعیین وضعیت تغذیه در کودکان بستری در بیمارستان های آموزشی زابل و برخی عوامل مرتبط با آن که طراحی و اجرا گردید.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی تحلیلی بر روی ۳۷۰ کودک مراجعه کننده به بیمارستان های آموزشی زابل انجام گرفت. نمونه ها به روش غیر احتمالی آسان انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند. گردآوری داده ها از طریق پرسشنامه و مصاحبه حضوری با مادران و اندازه گیری قد و وزن کودکان انجام شد. وزن و قد کودکان با جداول استاندارد مرکز ملی آمار های بهداشتی آمریکا (NCHS) توسط نرم افزار کامپیوتری INFO-2000 به عنوان جامعه مرجع مقایسه شدند و معیار کمتر از منفی ۲ انحراف معیار از میانه رفرانس به عنوان سوء تغذیه واضح در نظر گرفته شد، جهت تجزیه تحلیل آماری از نرم افزار کامپیوتری SPSS-ver11 و با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی و آزمون آماری X^2 مورد تجزیه تحلیل آماری قرار گرفت و $P < 0.05$ به عنوان سطح معنی دار آماری در نظر گرفته شد. وضعیت تغذیه کودکان توسط شاخص های سه گانه وزن برای سن - وزن برای قد و قد برای سن مورد ارزیابی و عوامل مرتبط با آن مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: بر اساس نتایج بدست آمده به ترتیب ۱۴،۶۰۳۲،۲،۷،۸ درصد از کودکان از نظر وزن برای سن (کم وزنی)، قد برای سن (کوتاه قدی) و وزن برای قد (لاغری) به سوء تغذیه مبتلا بودند. شیوع سوء تغذیه در کودکان پسر با رتبه تولد بالای سه، فاصله سنی کمتر از سه سال، با فرزند قبلی، تغذیه شده با شیر مصنوعی، شروع تغذیه تکمیلی بعد از شش ماه و کودکان مادران بالای سی سال - ساکن در روستا (بر اساس شاخص وزن برای سن - قد برای سن) و بالای یکسال (شاخص وزن برای سن، وزن برای قد) کودکان مادران بیسواد و خانه دار (بر اساس هر یک از سه شاخص وزن برای قد، قد برای سن، وزن برای قد) بیشتر بود. که تنها بین وضعیت تغذیه کودکان با سن، جنس کودک و فاصله سنی با فرزند قبلی، نوع تغذیه (بر اساس شاخص قد برای سن و وزن برای قد) و تحصیلات مادر (بر اساس شاخص وزن به سن) وابستگی آماری معنی دار ($P \leq 0.05$) مشاهده شد. به گونه ای که شیوع کوتاه قدی در پسران کمتر از یک سال تغذیه شده با شیر مصنوعی و لاغری در کودکان بالای یک سال و همین طور کم وزنی در کودکان مادران بیسواد بیشتر از سایر کودکان بود.

نتیجه گیری: شیوع سوء تغذیه در کودکان بستری در بیمارستان در مقایسه با پاره ای از مطالعات بیشتر بوده است. بنابراین اقداماتی نظیر تغذیه با شیر مادر و شروع تغذیه کمکی در سنین زیر شش ماه، ترویج برنامه های تنظیم خانواده، فرهنگ سواد آموزی، به نظر می رسد.

واژگان کلیدی: وضعیت تغذیه، کودکان زیر ۵ سال، عوامل مرتبط، بستری در بیمارستان